

1931

AJAKIRI.

TARTU TÜTARLASTE GÜMNAASIUMI ÕPILAS- PERE HÄALEKANDJA

Nr. 15.

15. mai 1931.

III aastakäik.

Väljaandja: Tartu tütarlaste gümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud; abi: E. Jaska. Tegev toimetaja: A. Hurt. Toimetuse liikmed: T. Linde, E. Madrats, L. Raba, M. Suits, V. Taadler. Talituse juhataja: V. Käppa. — Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T. T. G.“ ilmub iga kuu 1. ja 15. päeval, välja arvatud õppetöö vaheajad. Tellimishind: aastatellijaille 20 senti number, üksiknumbrite tellijaille à 25 senti.

Õppetöö lõppnädalaiks.

Õppetöö ei kesta enam kuudki. Siis on läbi selle aasta valud ja rõõmud. Praegu aga käib pakitsev töö, viimse lihvi löömine. Kordamisnädalad algasid viimastes klassides juba 11. skp.; ka teisis klassis teostub kordamine jaoti, kuna teisel veel sebritsetakse kursuse lõpetamise kallal.

Õppetöö kohustab. Ärgu lastagu nüüd ohje longu. Lähemad päevad on otsustavad päevad. Otsustavad päevad eeskätt neile, kes peavad heaks tegema osalt meelega, osalt kogemata tehtud aasta-patte. Kuid otsustavad ka neile, kes kõiguvad hea, rahuldava ja nõrga vahel. Kes tahaks olla viimane viimastest! Kes tahaks olla „nõrk“, kui on eeldusi „rahuldavaks“! Kes tahaks saada „rahuldavat“, kui juba „hea“ on nagu sabapidi peos! Ja cum lauded — ei need taha leppida ühegi „kolmega“. Neid ajab taga tung olla esirinnas kui kangelasel, kellel midagi pole maailmas võimata.

Nii seda „ajalugu“ nüüd luuakse selles „suures“ T. T. G. riigis. Kuid seda tehakse ka teisis kooles. Kõik veel kaalule, enne kui pole hilja.

Abituriendid on otse kui tuleleekides. Veel ja veel — endi poolt, õpetajate poolt. Raske küsimus on kaalul: kas võita või kaotada. Halb on kui kaotatakse, väga halb, eriti noorile, kes ei salli elupettumusi. Kui palju on ees veel lühikese aja sees: kirjalikud ja suulised lõpuproovid, ametlik riigitöö, test.

Me teame, et praegu on sulatamistules eesti keskkool. Reformeerimised, koondamised, selektsioon. Selle kallal sõelutakse nüüd riigi-

kogus, haridusministeeriumis, omavalitsuse-asutistes, kongressidel, õpetajate- ja eraorganisatsioonides, nn. „Kultuuri Sõprade Koondises“ ja mujal.

Üks on kindel, et keskkool tulevikus ei ole enam nii kättesaadav kui seni. Keskkool on edaspidi ainult andekate ja hoolsate päralt. Selektiioon on paratamatu. Mitmed koolid kaotatakse, klasside arvu piiratakse, ja sisse pääsevad rohkeist soovijaist ainult need, kes osutuvad andekamaiks ja paremini ettevalmistatuiks. Püsima jäävad koolipääsnutest ainult need, kes on usinamad õppima ja jõulisemad teadmiste-relvaga kaitsma oma kohti koolis.

See paneb mõtlema tõsiselt. Tõsiselt on mõtelnud sellele ammugi pedagoogid, kuid nüüd hakkab puudutama see juba valusalt õpilasiigi.

Praegused õpilased on siiski õnnelikumad, sest neil ei ole enam seda kartust, et kooli ei pääse. Jääb vaid mureks, et kaitsta oma seisukohta, et väljalibisemine ei teostuks.

Nõue tõsise töö suhtes suureneb. On suurenenud järkjärgult. Ja käesolevigi aasta on nõudnud õpilasilt rohkem energiat kui varemalt. Käesolev kevadki, käesoleva kevade lõppnädaladki nõuavad rohkem, kui muidu on nõudnud.

Seepärast, õpilased, olge teadlikud selles, mis teid ootab lähemas tulevikus. Olge teadlikud, et ülejäänud vahemaal — käesolevast momendist kuni koolitöö lõpuni — on teil tükk tööd teha. Tuleb pingutada, mitte loult päevakesi veeretada, kuigi kevad kutsub ja meelitab koolitöö juurest eemale. Äрге ärgake alles siis, kui on juba hilja, kui on öeldud selle õppe-

aasta lõppsõna. Pisarad, ahastused, süüdistused teiste aadressil jne. ei aita kedagi praegusel halastamatul ajastul. Üksiku väikese inimese saatust ei maksa midagi nüüdisaja raudsete rattaste all. Tõsine töö, sitkus, kindel vastupanu — see on vaid midagi väärt. Lullitamine, uisapäisa tormitsemine on kergete inimeste osa, on

ära elanud oma aja. Kuigi noorus avatleb lootsemisele, määrab ta ise ometi ka tuleviku, määrab edaspidise saatuse. Tuleviku sepitsemine sõltub teist endist, noored!

Pidage silmas, et asjaolud kujuneksid õnneleiks ka käesoleva semestri, käesoleva õppeaasta lõppedes. Selleks jõudu ja püsivust!

Kolm luuletist.

1. Kadunud.

Päevad, päevad ruttu kaote,
kuhu, oh kuhu?
Mõistatusse kas te vaote
või surma suhu?

Ei ma saa teist tõesti aru:
kaotand ma endu.
Teie nõuate mult valu
ja surma hinda.

Kadus teisse minu „mina“
kui merre laine.
Kõike katab udulina,
mina vaid vaene.

2. Sinule.

Sinule kaunima laulu ma tooksin —
sinule, sinule.
Heldimustõngaga läbi ta kooksin —
sinule, sinule.

Kahju! Kuid laule ei mõista ma luua
sinule, sinule.
Palavaid sõnu ei jaksa tuua
sinule, sinule.

Suudluse palava huulile suruks
sinule, sinule.
Ohverdaks kõik, mis mul olemas, varaks
sinule, sinule.

3. Sa käid nii üks.

Üksikuna seisab leinamaja,
tasa kostub üle välja nutukaja...
Oh, nõnda üks käid sa leinateed
ja peidad hilju ära silmist veervad veed.

Trööstida ma sind ei saa, mu sõber,
anna andeks! Näed, ma isegi näiid nõder.
Kui väga aidata sind tahaks ma!
Oh, aita mind, mu Jumal! Ma ei saa, ei saa!

Kaugel seisab üks leinamaja,
mul nii valus kuulata on nutukaja.
Kuid sina käid nii üks leinateed
ja peidad hilju ära silmist veervad veed.

Heljo.

Kolm miniatüüri.

1. Kord oli...

Oli öö, tormine ja pime.

Talvetuul maadles laternatega ja valguselaigud lendlesid virmalistena. Tuul tuhises mäelt alla orgu, kus kitsas jõgi ägedalt loksus kõrgete kallaste vahel. Vist põlnudki õige tuul, oli vaid nende hingede saadik, kes rahutult nautisid lõbusid, istudes rahvarikkais lokaales. Tõsi ju, et nende hinged ei suudagi olla rahulikud, keerutades valsihelide saatel parketil.

Piki kiviseid maju ja õnnikesi linnaveerel vuhises tuul oma metsiku meloodia saatel. Varjutondid vehklesid müüridel ja gaasiga valgustet kõnniteil.

Nagu luurates peatus tuul, hetke puhkas kusagil müüri varjus.

Kell raatusetornis ärkas vaikuse saabudes: ägades kostsid aeglaselt kolm pauku, kumisedes kaua üle uinuva linna.

Taevas must ja sünk vajus ja vajus. Vajus massiivsetele katustele, pladises tänavail, peksis armutult kui vallapääsnud paharett.

Siis äkki virgus suikuv tuul. Viilstades, lauldes ja naerdes metsikult keerutas lähema korstna ümber oma armsamat tantsu.

Uhüü! Uhüü!...
Aknal kõlkuv üksik luuk halab ja kiljub tuules. Põrgusügavustest on pääsnud valla

SURM: A. Rothberg'i
linoollõige ainetel.

tuhanded vaimud. Metsiku vile saatel algab sõit telefonitradel, saadetud põrguvägede võimsast laulust. Hirmsa praginaga langeb akna eest üksik luuk, mille ümber põrguvaimud tantsisklevad.

Uhuü!... — Siin kord elas tütarlaps!...

Maru manas teda kaugustesse, teadmata, kelle leiab sealt eest — ingli või kuradi.

Meelitav oli see põrgu lõomav, kutsuv meeloodia.

Siin on ta surmasäng!... Uhuü! Uhuü!... Ule tornikoonuste vihiseb tuul. Põrguvaimude pärad on tänane õö.

Kusagi katusel vabaneb kivi, koliseb üle teiste ja kaob teadmatusse nagu vette.

Oh kord... kuid nüüd pole! Ben.

2. Taevarand punetas...

Taevarand punetas lahkunud päikese lõomas. Ja see tulipunane lõom kuldas mitmekujuliste pilvede ääri.

Pimenes. Paar tähte hakkasid helesinises suvitaevas särama. Pühalik vaikus lasus kogu loodusel. Jahe hakkas kerge, siidpehme udovina laiutas end soode üle.

Maanteel sammusid kaks inimest. Pimeduses näisid nad ainult tumedate varjudena helendaval taeval.

„Siit pöörame ära,“ lausus pikem. Temale järgnes vaikides lühem.

Nad kõndisid kastest märjas külavahe-teel. Kahelpool küljes lainetas, õieti kõikus tasa rukkisurm. Valminud helekollased kõrred

teradest raskete peadega langesid vaikselt rütmis longu. Kõrte tasane sahin laulis vaikuse meloodiat.

Kogu maailm uinus, ainult need kaks ruttasid... Kuid ilus suviõhtu ja vaikus looduses sundis ka neid peatuma.

Ilus õhtu...

„Jah, näe, seal lõõmab veel taevas. Just kui kauguses oleks suur tulikahi. Mäletad sa veel, millal viimati nägid säärast suurepärasest vaatepilti?“

Kõrred sahisid vaikselt, nagu soovitasid nemadki, et rändajad peatuksid ja naudiks seda looduse ilu. Vaikiv ja uinutav rütm valgus ka rändajaisse. Tükk maad läksid nad vaikides. Ainult silmad ja hinged elasid neis. Oo — kui palju ilu! Kõik hõõgus ilust. Otse küllastatud oli kogu ümbrus sellest. Nad nauitsid seda vaikides.

Suurem lausus: „Kui palju, palju on küll ilu looduses! Olen alalõpmata imestanud ja vaadelnud seda suurt korrapärasust ja ilu. Vaata ja kuula sedagi nurme. Vaata, kas oled näinud kusagil ilusamat, kui on see nurm — vaikne, tasane, aeglaselt hõljuv. Kuldhõõguv valgus ja õine violett vari. Kas mäletad mõnd maali kusagil, kus oleks säärane suur rahu. Ma ei saa rääkida enam, sest ma ei leia sõnu, ei leia abinõud, kuidas väljendada seda tunnet.“

Vaikus. Ainult kastehein krabises rändajate jalgade all.

Pimenes enam ja enam. Eemal ei näinud enam silm kõrt kõrrest, tume violett videvik vallutas kõik.

Pimenes veelgi. Ainult kuuldus veel sügavsinise taevas all kõrte vaikset laulu. Salalik sahin kostis läbi viljapõllu.

Rändajad ruttasid...

Re-di.

3. Õe.

Pikk, pilkane, pime õe. Taevas on must kui haa sügavus... Sa nägid, kuidas surev eha loodes ära kustub ja õe omad mustad tiivad ahnelt laiaili laotas!

Nüüd vaatab see õe aknast tupp — ei hingesse tungib ta pimedus. Ainult mälestus ilusast suvepäevast põleb hinges veel edasi.

Sa kardad, et ta kustub ja siis on hinges õe... Õe hirmutab!

Kuid pimedus valitseb su ümber, ja asjata otsib silm vähemat kui valgusekiirt.

Kuid pimedam ja hirmsam on hinge õe. Väriseva südamega aimed sa tema tulekut, sest elupäikese valgus kustub, kustub pikkamööda hinges, ja aralt küsid sa iseeneselt; kas ei oleks parem eha kustumisel surra, siis kui veel lahkuv kiir nägu kuldab?!
Tormilind.

Neistsinaseist lahkunuist.

VIII (1927. a.) lennu järg.

Gertrud Rummel (V-a) — väike, armas, nobe tütarlaps Tartust, Tähe tänava lõpu poolt. Tragi vedama töövankrit. Näiliselt tagasihoidlik, siiski kelmikalt oleskelev; hinge sisemuses tuksus nii mitugi taltsutamatu, pakitsevat soovi, ja need panid sageli ta tantsujalad liikuma ja silmad särama. Tippab praegu hoolitsevalt Tartut mööda, vist peab kuskil mõnd ametit.

Marta Sikk (V-b) — tõsisem ja süngem, raskemeelsem, üksluisem ja abitum kui mõni ta kaaskooliõdedest; õppimisedult mitte esimeste reas. Edaspidine saatus teadmata.

Helmi Silbermann (V-c) — Tartust, Tähe ja Eliisabeti tänava nurgal asuvast torniga majast. Sünnimaaks Ameerika, kust siirdus ta isa oma dollaritega Eestisse. Blond, lihtsa, otseste näojoontega, tüseda kehaga tütarlaps. Viisakas naeratus alati näol. Suurepäraselt sobiv natuur: tasakaalus, kombeline, lahke, taktiline, lihtne, seltsimehelik. Õppimisedus priima. Anded täiesti head; avar, selgejooneline mõistus. Reaalklassis (V-c) kõiki ületav õpilane. Tähtis T. T. G. õpilaste omavalitsuse ajaloos seetõttu, et oli esimene õpilaspere vanem, ja seejuures asjalikumaid vane-

maid. On arusaadav ja iseenesest mõistetav, et ta ka omaaegseis ringes oli silmapaistvaid tegelasi. — Õpib ülikoolis hea eduga. Käesoleval aastal viibis välismaal edasiharimise otsarbel.

Aleksandrine Siid (V-b) — pisikene, blond-brünett, lahke olemisega, viisakas õpilane; õppimisjõudumisel keskmine. Tegelemisel nobe. Praegusest elust-olust puuduvad teated.

Ida Stamm (V-b) — vist Tartust. Valgevereline, väheldane, sale, naiseliku nõtkusega tütarlaps; pikerguse palgega, sümpaatlikude näojoontega; kelmikate sinihallide silmadega; kõlava pehme häälega; küllalt ladusa ja rohkeseonalise jutuga; lihtsa, erakordselt muheda olemusega. Hoolalt ja tööresultaatidelt üle keskmise. Tasa ja targu liiklev ja askeldav. Kaasõpilaste ja õpetajate poolt meelsalt hoeldav. — On abiellunud võimlemisõpetaja Reinwald'iga ja toimib perenaisena Tartus.

Euphrosine Tasso (V-b) — Tartust. Jällegi blond; keskmise kasvuga; tõsine, naiselik-pehme, tüse iseloom. Väga töökas, oma asja juures püsiv ja selgeid sihte taotlev. — Pärast kooli lõpetamist praktiseeris kasvataja elu-

A. Raba.

Rödük.

kutses ja on praegu ametis Kaagvere lastekodus.

Alide Teder (V-b) — Tartust. Haruldaset sihvakas ja solge preili; brünett; kitsapoolsete palge-dimensioonidega, mõningate idamaiste nüanssidega. Rohkem enda isiku ümber tegelev kui õpilaste üritusile laiemas kaares ja klassi taseme õilistamisele kaasalööv. Oli liikuvust ja jutuuskust. Ta paendlik, plastiline keha oli sobiv füüsilistele treeningutele, eriti tantsule. — Elab praegu kodus; on salongharastusist huvitatud ja kindlas teadmises, et peagi abiellub.

Henriette (alias Henny) Teder (V-a) — Tartust. Önne tänavast, Magda Tedre noorem õde (vt. „T. T. G.“ nr. 5). Asetes I eesti keele klassi viimases pingis akna all, just sissekäigu kõrval, kuhu libises harilikult nägematult pärast kella. Juukseilt šatään, silmilt sinakas-hall, palgelt ümmargune, valkjatooniline, lohud põsis, sulav naeratus huulil, kehavormelt ümmarik, kasvult lüheljas. Mugavat loidust kondes, sonoorset pehmust kogu olemuses, hääletäämbris laulvat nasaalsust. Peas tuhat kelmikat mõtet, teine tuhat — kavalaid plaane, kolmas tuhat — originaalseid algatusi jne. jne. Nii ta istus, kui teda oldi vihastatud või kui ta oma mugavuste jänus ei viitsinud midagi teha. Harilikus meeoleolus istus ta ka, kuid siis olid kõik need vigurlikud kavatsused keelel ja mängus — lõpmatuseni. Siis oli naeru, jutuvadistamist, siia-sinna haarlemisi, kõrvalasjadega tegelemist, teistele tundidele ettevalmistamist mereni; või jälle üle klassi hüüdmisi, vahelerääkimisi, silmategemist, näomoonutamist, tootsitamist piiritult. Pragada sai ta pedagoogidelt lakkamatult, kuid taltsaks ei saadud teda muudu, kui aeti tal hing täis. Siis istus viivukese, mõnikord koguni tunnikesena päris nunnana, vahest küll teeseldud nunnana, mornilt ja tõsiselt, ent siis hakkas ilmema jälle päikesepaiste lühidate magusate naeratuste näol, mis alatasa tihenesid, kuni jälle oli endine elu valla, taltsutamatu valla. Nii need päevad veerenesid heas äraolemises nagu vallatul,

muretul lapsel kunagi. Õppimisest polnud jutugi, suhkurmagusas olesklemises oli niigi hea olla küll. Oli's üldse muret! Kui klass lahingut löi ja muud „kanged“ tulerindel higistasid, siis oli Henny üliras ekstaasis, naeris ja hõiskas kõrvalt rõkkavalt üle ja sekka, et lase aga olla. Ja kui lahing tagasi tõmbus, siis jätkas Henny niisamuti nagu ennegi: tema meeoleolu mõõn ei saanud nii ruttu. Vaidlustes ei saanud keegi ta vastu, sest selleks oli ju Henny nupp omal kohal. Et ta vaimses isikus oli palju lürismi, siis huvitas teda kõik, mis puudutas esteetilisust, kunstilisust, ainult sealt hakates, kus lõppes seaduslik kooliprogramm. Kirjandusringis iseenesest mõistetavalt tähtis tegelane, alati juhatuses ja mujal. Näitetegelasena koomik silmist kuni südameni. Armastas elavat elu pööraseni, askeldas selle keerises kui väike Patašon, valmis kõigile võimatuile vigureile. — Lõpetas klassid ja kooli enda ka ilma takistamata ja sibas kui vutt rõõmuga suurte nimete sekka trillerdama ja eluseiklusi nautima, peas jällegi tuhat plaani, mille täidumise-usuga ta ei mõtelnudki koormata oma peaju. Kavatsused ja plaanid on ju palju ilusamad kui jõudu nõudvad teod. Pillerkaaritanud tudeng- ja muu rahva muretuis ringes mõnda aega, lubas tä lüüriline hing vastu võtta siiski proosalise poliitisekretäri ametliku koha, kellena teenib praegu (Kalda tänavas, 3. politsei-kom. staabis). Kuid elumugavused ja šlaagerdavad olesklemised pole lakanud ometi. Henny on ikka Henny, ikka seesama hea, armas, muhe, lõbus, muretu, seiklev, kelmikas, seltsimehelik, lõpmatuseni fantiseeriv Henny. Kirglik rändur: on teinud reise Soome, Saksasse, Ungärisse, võib olla ka Itaaliasse ja Prantsusmaale. Kui aga pääseb, läheb. Järjekordne reis on kavatsusel Konstantinoopolisse, sultanite, pašade ja beide maale: seal pidavat olema erakordselt mugav, lõbus ja armas. — Paar aastat ülikoolis juuralaste nimestikus; ENÜS-i liige. — Arusaadav, et neiu, kuigi on armunud järjekindlalt paljudesse ja saatnud ja saanud lõhnavaid ja lõhnata kirju lugematul arvul. Alter ego.

Keelenurk.

Tõved.

Mispärast tõved? Sellepärast et mõned keelevead on nagu mingisugused tõved, mis on juurdunud meie keeleorganismi, mis on visad paranema ja rasked ärstida ja mida seepärast põetakse kaua, kestvalt, kurnavalt. Nad on suurel määral nakkavad, seetõttu on nad yldiseks saanud peaaegu kogu eesti rahvale, peaaegu kõigile kirjanikele, kõigile ajakirjanikele, eriti aga kooliõpilastele.

Need keelelised tõved mõjuvad tyytavalt, ärritavalt, seda enam, kui näed, et nende põdejad neist sugugi ei näi teadlikud olevat, vaid neid hellitavad ja harrastavad täielises endaga-rahulolus, osalt neid poolteadlikult koguni mingeiks paremusiks ja peenusiks pidades.

Need tõved on:

1) kellel-tõbi: „kellel vägi, sellel võimus; määrus, millel on suur tähtsus“. Pare: „kel vägi, sel võimus; määrus, mil on suur tähtsus“. Samuti pigemini ka kelt, milt,

selt (mitte kellelt, millelt, sellelt): „isik, kelt sain; — selt seisukohalt, milt ta lahkus“.

Märkus: Muidugi pikemad kellel, millel, sellel, kellelt jne. ei ole absoluutselt vigadeks peetavad; neid võib ka tarvitada paralleelselt lyhematega, eriti vahest rõhulises asendis. Seega: „seks korraks“ või „selleks korraks“. Tõveline nähtus on otse haiglane tung tarvitada eelistavalt peaaegu ainuüksi pikemaid vorme, kuna võiks olla vastupidi. See „kellel“-tõbi on seda veidram ja ärritavam, et mingi paradoksaalse ja ebaloogilise vastoksuse tõttu „see“-sõnast tarvitatakse lyhemat vormi sääli, kus just pikem oleks otstarbekohasem ja soovitatavam: „sest asjast huvitetud teadsid seda.“ See sest on kahemõtteline: see võib tähendada 1) sidesõna (= „sellepärast et“), 2) asesõna (= „sellest“). Kui on mõeldud asesõna, on selguse poolest parem: „sellest asjast huvitetud teadsid“.

Ja sõna „mil“ ei tarviteta nähtavasti sellepärast mitte, et arvatakse, et „mil = millal“. Ei, mil ei ole millal, vaid ainult lyhem paralleelkju vormile millel. Seepärast kindlasti: „maja, mil on plekkatus“.

2) meie-tõbi ehk meieteietamine: „seda ei tea meie; — kui teie tulete“. Parem: „seda me ei tea; — kui te tulete“. Ainult erilisel rõhutamisel võib tarvitada pikemaid vorme meie, teie. Kus selgus lubab, on kõige parem me, te hoopis välja jätta. Seega: „siis läksime edasi“.

3) me-tõbi. See on vastuoksustõbi eelmisele: „me elu on üürrike; — te arvamine pole õige“. Peab olema: „meie elu on üürrike; — teie arvamine pole õige“. Nominatiivis on küll me, te, aga genitiivis meie, teie; me, te genitiivses tähenduses on lubatud ainult luuletuskeeles.

tema-tõbi: „tema teosed, — tema vanemad“. Parem (sest et lühem) on: „ta teosed, — ta vanemad“. Mõned (eriti lõuna-eesti autorid — Tuglas, Metsanurk j. t.) näikse arvavat, et ta on nominatiiv, aga genitiiv oleks tema. Ei, ta ja tema on mõlemad niihästi nominatiivid kui genitiivid; pikemat vormi tarvitatakse erilise mõtterõhu väljendamiseks: näit.: „te ma arvamine pole minu arvamine“. Muidu aga on lyhem ta parem.

Joh. Aavik.

Kooli loterii-allegri

30. apr. ja 1. mail, arvestades erakordseid aegu, on õnnestunud paremini, kui loodeti, kuigi üldine sissetulek ja puhas ülejääk on vähem kui eelmiste loteriide puhul ligi 500 krooni võrra. Mis puutub korjatud asjadesse ja rahasummadesse, siis on need küll ületanud eelmiste loteriide arvu ja kogusumma, kuid loterii ise on annud kaugelt vähem sissetulekuid. Nii käis käesoleva aasta loteriil tuhande inimese ümber vähem kui 1929. a. loteriil. Niisamuti andsid kõrvallõbustised kaugelt vähem tulu. Näit. andis tantsukassa 50 krooni ümber vähem sisse; ka teater andis mitmekümne krooni võrra vähem tulusid; niisamuti õnneõng, kohvik, einelaud jm.: loose müüdi palju aeglasemalt kui eelmisel loteriil; siis oli 1. mail k. 13 kõik loosid müüdnud, nüüd aga ei saadud k. 19-kski nendega hakkama. Seetõttu viibis ka üldine tants saalis ja oli tugevasti hõredam kui harilikult. 30. mai õhtul tundus asi olevat kaunis normaalne küllastajate ja looside ostmise suhtes, kuigi üliõpilaste rongikäigu ajal tõmbusid ruumid lagedamaks. 1. mai päev oli aga halvem; alul oli publikut rahuldavalt, kuid keskpäeva paigu tundus olevat juba piinlik publiku vähesuse ja passiivsuse tõttu, nii et hakkas üsnagiav. Ohtupool parandas küll tugevasti seisukorda, kuid päris heaks ei teinud ometi mitte. Kõige selle põhjuseks, miks publiku osavõtt ja loterii resultaadid sellisteks kujunesid, olid esi-
joones üldine majanduslik surutis ja rahapuu-

dus, samuti haruldaselt hea ilm, mis meelitas publiku tänavaile.

Mis puutub aga loterii kogukorraldusesse, siis oli see soliid ja hea, ei vajanud mingeid defekte. Rõõm oli liikuda igal pool. Võite ülikülluses. Nagu varem juba tähendatud, tuli võite umbes 4—5 kümne kohta. Oli üllatavaid juhtumeid võitude rõhkuse suhtes isiku kohta, siiski ei puudunud pettumused. Kuid üks see sõltu inimese õnnelikust või õnnetust käest. Mis seal ikka teha! Peavõidud libisesid enamasti oma kooli õpilaste kätte, mis oli seletatav jaoti sellega, et oma õpilased olid õige nobedad ostjad, eriti esimesel õhtul.

Suursuguse, õhu- ja päikeseküllase mulje jättis kohvik-laev „Heliopolis“ oma dekoratsiooniga, lumipuhta sisustusega, valgesse kostümeeritud jazz-orkestrantidega, pruuni- ja pünapõseliste, vetruvalt-väledate madrustega ja jaapanimustriliste nõtkete geišadega, niisamuti lahkete einelaua-daamidega ja ootevalmis teenijaskonnaga. Oli lõpmata armas viibida selles asutises, mille looduslikku võlu, avarust ja õhulisust aitasid tõsta sinetav meri, valged kajakad ja kauged rannad.

Teater oma ruumalalt tundus küll äärmiselt kokkusurutuna, kuid seda paremad olid ettekanded, mida sai ainult imestada ja kiita. Muusikaringi laulukoor oma verevais, ühetao-
lisis kleides ja lendlevas kerguses siristas kelmi-
kalt ette oma kosjalaulu, mis lõppes pika ni-

naga ja jõulise aplausiga. Siis libises gratsiöölikus nõtkuses plastika-plika W. Ratasseppe, saadetud publiku tähelepanelikest pilgest ja oht-raist kiitustist. Kui aga ilmusid lavale meie võimlemis-amatsoonid, siis tundsid, kuis löid omalgi musklid sirgu ja veri laskis marsitaktis ringi mööda keha. Jälle aplodismendid, aplodismendid!

Ja lõppeks tulid need „Püve talu“ riugas-mehed, kes uskumatult tabavalt avasid ukseid Kitzbergi-papi huumori-varakambrisse. Oi Jessus, millised õnnestunud tüübid! Kiitus neile ilma komplimentideta! Kiitus-kiitus lavastajale prl. E. Jaska'le! See oli tõesti tõhus külakakker, serveeritud eht „maameeste“ retsepti kohaselt.

Siirdunud alumisele etaažile, jõudsid maitse-kasse kunstimiljöösse — T. T. G. Kunstiringi näitusele, kus oli jälle päikesepaistet, avarust, puhtust, peent maitset. Kahjuks ei külastanud publik küllalt ohtralt seda rahukambrit.

Füüsika-klassis lõhuti mängida koronati. Sissemineku ja partii hind tundus aga odavana, nii et hoidis kaua aega mängulaua kinni.

Kord oli vilunud kätes ja hästi organiseeritud. Täpsust ja kohusetruudust oli märgata kõikjal, mis on kiituseks nii õpetajaile, lastevanemaile kui ka õpilasile; viimaste ülespidamine ei jätnud muuseas samuti midagi soovida.

Eriti suurt aktiivsust ja andumuslikku kohusetäitmist tuleb alla kriipsutada õpilasile selles osas, mis puutub korjandusesse. See, nagu tähendatud, ületas eelmised loteriid.

Korjajate esirinnas käisid ja preemiade osalisteks said järgmised õpilased:

I — A. Veski III-b kl.: korjanud rahas 24 kr., asjades 99,75 kr., kokku 123,75 kr.; II — H. Tõnisson II-a kl.: rahas 50 kr., asjades 70 kr., kokku 120 kr.; III — Tõruke I-b kl.: rahas 46,86 kr., asjades 35,05 kr., kokku 81,91 kr. Preemiateks oli ette nähtud koolikleit, portfell ja põll. Pedagoogika nõukogu, arvestades seda, et korjanduste vahe on vaid vormaalne, kuna sisult on kõik kolm nobedalt ja andumusega toimunud, otsustas kõigile anda preemia märgiks koolikleidi.

Kõige rohkem on korjanud I-a kl., kogu-

summas 355,71 krooni väärtuses, mispärast see klass saab õppereisi väljaspool järjekorda (Emajõe mööda alla Peipsi rannikule).

Teistest klassist on suuremad korjajad olnud: I-b — 255,82 kr., II-a — 252,56 kr., I-c — 235,80 kr., III-b — 227,58 kr., II-b — 164,25 kr. jne.

Klassides on osutunud paremaiks korjajaks (rahas ja asjades kokku) järgm. õpilased: I-a — Köks 47,74 kr.; I-b — Tõruke 81,91 kr.; I-c — Jõks 34,78 kr.; II-a — Tõnisson 120 kr.; II-b — Nagel 30 kr.; II-c — Zupping 50,40 kr.; III-a — Vassil 25,20 kr.; III-b — Veski 123,75 kr.; III-c — Plangi 18,15 kr.; IV-a — Nõmmik 15,05 kr.; IV-b — Kokk 74,57 kr.; IV-c — Juudas 16,50 kr.; V-a — Aren 4,40 kr.; V-b — Mölder & Tõnisson 22,70 kr.; V-c — Sild 75,63 kr.

Need saavad preemiaiks raamatuid.

Arvestades ülaltoodut on kool täiesti rahul oma loterii-allegriaga ja avaldab südamlikkult tänu kõigile asjaosalistele.

Loterii-allegri rahaline aruanne.

Sissetulek:	
Korjanduslehtedega	Kr. 732,45
Loosidest	750,—
Päsetähtedest	227,92
Tantsust	94,26
Teatrist	33,80
Õnneõngitsemisest	22,23
Kohvikust	83,93
Einelauast	75,08
Muud lõbustised	61,79
<hr/>	
Kokku	Kr. 2081,46
Väljaminek:	
Mitmesugusteks kuludeks	Kr. 702,32
<hr/>	
Kokku	Kr. 702,32
Ülejääk	1379,14
<hr/>	
Kokku	Kr. 2081,46

Kooli elu.

Muutused Opilaspere valitsuse koosseisus.

Opilaspere vanem Elga Tammemägi V-b ja üldharidustöö juht Leida Roose V-b lahkusid oma kohalt isiklikel põhjustel. Uueks Opilas-pere vanema kohusetäitjaks määrati Hilja Sild V-a, kes oli õpilaspere laekur. Et uusi valitsuse liikmete vahelise peatse koolitöö lõpu tõttu enam ette ei võeta, täidab Hilja Sild ühtlasi ka laekuri kohuseid; üldharidustöö juhiks on valitsuse sekretär Leida Päärend III-b.

Kooli ekskursioonid

olid arutusel ped.-nõukogus esmasp. 11. skp. Päril kindlaid aegu ei määratud, sest palju sõltub ilmastikust ja olustikust. I-a teeb ekskursiooni laevaga Peipsi rannikule (Võõpsusse, Piirisaarde, Meerapallu ja mujale) 13. ja 14. skp., kui ilm vähegi lubab. I-b ja I-c teevad ühepäevilised rännakud Tartu ümbrusse. II-a, II-b ja II-c saavad 1—2 päevalise ekskursiooni; II-a kl. arvatavasti Puhajärve või

Taevaskotta, II-b—Viljandisse ja II-c vist mujale. III klassid sõidavad Petserisse, esialgse arvestuse järgi 21.—23. mail. IV klassid sõidavad Põhja rannikule ja Narva kas enne või otsekohe pärast nelipühi. V klasside õppereis toimub pärast töö lõppu ja nende teekond viib kas välismaale või kodumaa tähtsamisse kohisse.

Spordiringi

naiskonnal oli võistlus 1. V s. a. ülikooli meistriga, mis kujunes eriti hoogsaks. Meie naiskond mängis innuga, vastaspoole juures tundus üleolevat mängu. Alul võitis ülikoolimeister game'idega 15 : 7, teinekord aga meie naiskond 15 : 7. Lõppeks võitis vastaspool „üle noatera“ 15 : 13.

Kirjanduse- ja kunsti-õhtu

T. E. K. Õpv. Koondise korraldusel reaalgümnaasiumis 7. V 31.

Nimetatud õhtu läks korda õige hästi; oli küllalt osavõtjaid, korralikud ettekanded ja kenakene kunstinäitus. Mulje kõigiti meeldiv õhtul olles ja säält ära tulles. Õpilasi esines kõigist Tartu eesti keskkoolidest ja õige mitmel alal.

Nii kuulsime sissejuhatusena avamarssi „Tervitus noortele“ T. Tehn. G. orkestrilt, õhtu avasõna T. E. K. Õpv. K. juhatajalt E. Abram'ilt ja referaati noorte kirjanduslikest harrastusist T. K. G. õpilaselt A. Tonska'lt.

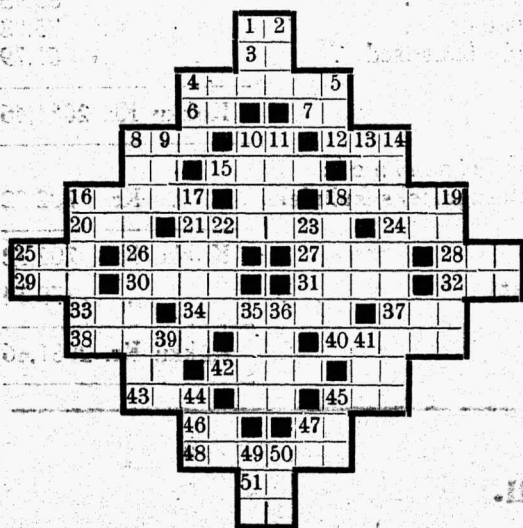
Õige meeldiva novelleti kandis ette P. Ahtolaid T. Ö. S-st. Meie kooli A. Hurt ja A. Keder esinesid varem „T. T. G.-s“ ilmunud luuletistega — esimene minu arust õnnestunud „Unenäoga“ ja teine tunduvalt traagilise põhi-tooniga vaimusünnitisega „Ah, naerge“ veidi ebasobival ettekandel.

Järgnes H. T. G. õpilase Alberg'i viiulisoolo ja sellele ettekannete vaheaeg, mille kestel võidi silmitseda koolide saavutisi maalikunsti alal.

Ettekannete teise osa avas T. Ö. S. VI kl. segakoor koorilauluga, millele järgnes A. Rebase (T. Tehn. G.) ülihuvitav satiir (või kuidas seda ka nimetada tuleks?) „Eneseiroonia“.

T. Linde kandis oma novelleti „Tööle“ ette võrdlemisi korralikult, kuid järgneva E. N. K. S. T. G. õpilaste plastikaettekande kohta ei mõista ma suurt öelda. Suitso väga mõteterikas satiir pidi kahtlemata huvitav kuulata olema neile, kellele ta polnud nii tuttav kui mulle (ta oli ka nimelt ilmunud „T. T. G.-s“), ja viga polnud ka A. Tonska luuletisel „Unistuste ringis“.. Lõppude lõpuks esines realg. õpilaste kvartett sama kooli õpilase Mork'i komponeeritud valsiga. Õhtu oli huvitav näidis koolinoorsoo võimetest, kuna kõik ettekanded olid ettekandjate endi vaimu- ja osavusesünnitised. O. M.

Hindmõistatus nr. 8.

Ruutudesse tulevad paigutada järgmise tähendusega sõnad:

1. Paremalt paremale: 3. Jõgi Itaalias, 4. Füüsika katseabinist, 6. Eritus, 7. Hõige, 8. Relv, 12. Fählmanni müüdi naistegelasi, 15. Noorema eesti kirjaniku varjuntmi, 16. Surnute riigi valitseja, 18. Jõgi Aafrikas, 20. E. Aspe jutu meestegelasi, 21. Järv Aafrikas, 24. Veevärvi jõgu, 25. Kerge tuulepuhang, 26. Tuntud eesti orkestrijuht, 27. Jao-ollus, osa, algosa, 28. O. Lutsu teose pealkiri, 29. Mädu, 30. Põlluvilt, 31. Keda Liivlastest tunneme ajaloolasena, 32. Palge osa, 33. Lind, 34. Millise tööriista võtab kätte tiisler,

kui ta tahab mööbli kõveruste jämedajoonelist, esialgset kaju anda. 37. Jõe nimetus Lõuna-Ameerikas. 38. Mida kasvatatakse kõige rohkem Hiinas. 40. Kaevand vee juhtimiseks. 42. Tartu ülikooli füüsika-professor. 43. See, mida mööda sõidetakse. 45. Viljapuude kasvatamise koht. 46. Sidesõna. 47. Jõgi Lätis. 48. Rooma muinaskangelane. 51. Jõgi Siberis.

Ülaalt alla: 1. M. Metsanurga novelli pealkiri. 2. Inglis-ameerika kirjanik. 4. Keha osa. 5. Jook. 8. Kivistunud hammas; mineraal. 9. Jõgi Lõuna-Venes. 10. Prantsuse suurkirjanik. 11. Planeet. 13. Mereelukas. 14. „T. T. G.“ toimetuse liige. 16. Vaimuliku kehakate. 17. Soomesugu hõimurahvas. 18. Üss. 19. Balti kroonika-kirjutaja. 22. Häälitsemine. 23. Maitseaine. 35. Eesti jutukirjanik. 36. Kodumaa lehtpuu. 39. Temperatuuri seis. 41. Muda, sopp. 44. Ühe eesti kinnitus-aktsia-seltsi nimi. 45. Kutv heinamaa. 49. Vanatestamendi meesisik. 50. Väär, võlts.

Õiged lahendused esitada peatoimetajale 29. mail. Õigete lahendajate vahel loositakse Knut Hamsun'i „Hulkurid“.

Hindmõistatuse nr. 7 lahendus.

(Võrdle „T. T. G.“ nr. 14-ga.)

1. Upsaka. 2. KrEEKast. 3. Kaebus. 4. Puitukaid. 5. Tereta. 6. Pühadest. 7. Atsihh. 8. Kuulutus. 9. Edukus. 10. Leppides. 11. Pisike. 12. Valusaid. 13. Iludus. 14. Saatanad. 15. Upakil. 16. Maasikas. 17. Alusel. 18. Halveneb. 19. Palves. Ristidega kohad annavad vanasõna „Pea tehtud pilla-palla, kaua tehtud kaunikene“ õigete lahendusi oli saadetud 32. Auhinna — Jakob Liiva novellikogu „Vihud“ IV-b kl. õpilane Aino Keder.